

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Філософський факультет

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія української культури

Освітня програма Прикладна математика

Спеціальність 113 «Прикладна математика»

Галузь знань 11 «Математика та статистика»

Затверджено на засіданні
кафедри філософії,
соціології та релігієзнавства
Протокол № 1 від “31” серпня 2020 р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Історія української культури
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Викладач (-і)	Кучера Ірина Василівна
Контактний телефон викладача	050–969–91–28
Е-mail викладача	iryna.kuchera@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	1. Цикл загальної підготовки. 1.1. Обов'язкові дисципліни
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	вівторок, 15.00 год. – 17.00 год.

2. Анотація до курсу

Програма курсу спрямована на ознайомлення студентів з найважливішими ознаками та особливостями культурного процесу на теренах України від давніх часів до сучасності.

В межах лекційного курсу аналізуються особливості основних етапів розвитку вітчизняної культури, осмислюється природа різних видів і жанрів мистецтва, приділяється значна увага проблемі сутності культури, її структурі, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі, розглядаються питання збереження та передачі національних культурних традицій. Зміст семінарських занять цілком корелює з лекційним матеріалом, оскільки їхня мета полягає у поглибленому вивченні матеріалу, що, як передбачається, дозволить студентам виробити власну світоглядну позицію. Знання дисципліни сприятимуть зростанню рівня фахової компетентності спеціалістів негуманітарного профілю, допоможуть орієнтуватися в сучасному просторі культури, протегуватимуть формуванню їхньої активної громадянської позиції.

Програма включає відомості, що поглиблюють і доповнюють зміст навчальних предметів з історії України, філософії.

Курс «Історія української культури» спрямований на реалізацію в освітній діяльності принципу міждисциплінарної інтеграції. Процес навчання відбувається у відповідності з особистісно-орієнтованою моделлю і системно-діяльнісним підходом.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни: підвищення рівня світоглядної та гуманітарної підготовки студентів шляхом оволодіння знаннями про сутність вітчизняної культури, її різновиди та історико-типологічні ознаки.

Завдання:

- ознайомити студентів із загальними напрямками та закономірностями процесу розвитку української культури;

- визначити основні підходи до розуміння сучасних проблем української культури;
- розвивати мислення студентів: образне, асоціативне, абстрактне, логічне;
- виховувати у студентів повагу до духовних здобутків людства, здатність формувати, формулювати й активно обстоювати власну точку зору, систему життєвих, естетичних цінностей і пріоритетів, прагнення мати власне світобачення, зберігати й продовжувати кращі національні традиції.

4. Компетентності

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування теорії у практичних ситуаціях.

ЗК2. Здатність до пошуку та інтерпретації інформації, засвоєння нових знань, генерування та викладу ідей.

ЗК3. Здатність працювати як автономно, так і у складі наукового, зокрема, інтернаціонального, колективу фахівців з усвідомленням відповідальності за результати роботи.

ЗК4. Здатність вести дослідницьку діяльність, включаючи оцінку актуальності дослідження, аналіз проблем, вибір способу й методів дослідження, а також оцінку якості результатів.

ПК1. Цілісне уявлення про історію української культури, її сучасний стан, виникнення і шляхи розвитку, її місце у системі наукових знань людства.

ПК7. Уміння ефективно співпрацювати, розподіляти роботу і спілкуватись з колегами в процесі командного виконання дослідницьких та програмних проектів.

5. Результати навчання

P1. Демонструвати знання й розуміння основних етапів розвитку історії української культури і використовувати їх на практиці.

P4. Самостійно працювати над дослідницькою темою, обґрунтовувати і створювати програмну реалізацію розроблених методів.

P25. Уміти проводити наукові дослідження, грамотно викладати і представляти опрацьований матеріал і власні результати, в тому числі і з сучасними можливостями візуалізації, створювати комп'ютерну реалізацію розроблених методів.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	14
семінарські заняття / практичні / лабораторні	16
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий

7-й семестр	113 «Прикладна математика»	IV курс	Нормативний		
<i>Тематика курсу</i>					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. «Історія української культури» як навчальна дисципліна. 1. Поняття «культура» в культурологічному дискурсі та становлення культурологічного знання. 2. Структура та функції культури. 3. Типи і форми культури. 4. Періодизація, джерельна база, методи та принципи вивчення української культури.	лекція, 2 год.	1. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів - українців. – Ужгород, 2009. 2. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. – К., 2010. 3. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 4. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000. 5. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ . вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І. Білик. – К., 2002. 6. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 7. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993. 9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вєрвєс, М . В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія	підготовка візуалізованої презентації, ведення термінологічного словника, 8 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	згідно з електронним розкладом

		світової культури XX ст.: Навч. посіб. / Під ред. Л. І. Кормича, В. В. Багацького. – Х., 2003. 11. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с. 12. Попович М. В. Нарис історії культури України. – К., 1998. 13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993. 14. Фареній І. А. Історія української культури з найдавніших часів до кінця XVIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с. 15. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.			
Тема 2. Витоки української культури 1. Первісні культури на теренах сучасної України 2. Кочові племена та їхня роль у формуванні української культури 3. Феномен античної культури та її характерні риси	лекція, 2 год.	1. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів - українців. – Ужгород, 2009. 2. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К., 2010. 3. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 4. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б. І. Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. – К., 2000. 5. Історія української та зарубіжної	підготовка візуалізованої презентації, ведення термінологічного словника, 8 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	згідно з електронним розкладом

4. Слов'янська доба в дохристиянській культурі українських земель		культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик. – К., 2002. 6. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 7. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К., 1993. 9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Вервес, М. В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб. / Під ред. Л. І. Кормича, В. В. Багацького. – Х., 2003. 11. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с. 12. Попович М. В. Нарис історії культури України. – К., 1998. 13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993. 14. Фареній І. А. Історія української культури з найдавніших часів до кінця ХІІІ століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.			
Тема 3. Культура	лекція, 2 год.	1. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс	підготовка	5 б.	згідно 3

Київської Русі та Галицько-Волинського князівства 1. Загальна характеристика та сутнісні ознаки культури Київської Русі. 2. Українська культура княжого періоду: 2.1. Мова, писемність, освіта, наукові знання та література. 2.2. Містобудування й архітектура. 2.3. Скульптура, живопис, декоративно-прикладне мистецтво. 2.4. Музичне мистецтво. 3. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства.		історії української культури (IX – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів - українців. – Ужгород, 2009. 2. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А. Режко. – К., 2010. 3. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 4. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000. 5. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ . вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І Білик. – К., 2002. 6. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 7. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993. 9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під ред. Л . І .Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003. 11. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. –	візуалізованої презентації, ведення термінологічного словника, 8 год.	(вибірково, під час опитування на семінарі).	електронним розкладом

		512с. 12. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998. 13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993. 14. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.			
Тема 4. Український Ренесанс (XIV – XVI ст.) 1. Суспільно-політичні та історичні особливості розвитку України в XIV – XVI ст. 2. Українська духовна культура в період Відродження як складова загальноєвропейських культурних процесів: 2.1. Розвиток освіти. Українські гуманісти. 2.2. Діяльність братств та культурно-освітніх осередків. 2.3. Полемічна	лекція, 2 год.	1. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів - українців. – Ужгород, 2009. 2. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ . навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. – К., 2010. 3. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 4. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000. 5. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ . вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І Білик. – К., 2002. 6. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.	Підготовка візуалізованої презентації, ведення термінологічного словника, 8 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	згідно з електронним розкладом

література. 2.4. Розвиток книгодрукування в Україні. Острозька Біблія. 3. Архітектура та образотворче мистецтво, музична культура України в XIV – XVI ст.		7. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993. 9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під ред. Л . І. Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003. 11. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с. 12. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998. 13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993. 14. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.			
Тема 5. Вітчизняна культура Нового часу (XVII - XVIII ст.) 1. Особливості розвитку української	лекція, 2 год.	1. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів - українців. – Ужгород, 2009. 2. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ . навч. закл.	Підготовка візуалізованої презентації, ведення термінологічного словника, 8 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	згідно з електронним розкладом

культури д. п. XVII – XVIII ст. 1.1 Реформування церкви та освіти. 1.2 Роль Петра Могили у розвитку української національної культури. 1.3 Розвиток науки та філософії (Г. Сковорода, Ф. Прокопович). 2. Українська література та книгодрукування у д. п. XVII –XVIII ст. 3. Барокова архітектура та образотворче мистецтво. 4. Розвиток українського музичного та театального мистецтва.		/ В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А . Режко. – К., 2010. 3. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип’якевича. – К., 1991 – 1993. 4. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000. 5. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ . вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І. Білик. – К., 2002. 6. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 7. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993. 9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під ред. Л . І .Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003. 11. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с. 12. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998. 13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.			

		14. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.			
Тема 6. Культура України ХІХ ст. 1. Розвитку культури в Європі в епоху Просвітництва. 2. Розвиток освіти і науки в Україні у ХІХ ст. 3. Романтизм та українське національне Відродження. 4. Шевченко Т. Г. і становлення нової української культури.	лекція, 2 год.	1. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (ІХ – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів - українців. – Ужгород, 2009. 2. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В . А. Греченко, І . В. Чорний, В . А. Кушнерук, В . А. Режко. – К., 2010. 3. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 4. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд . Б . І Білик, Ю . А. Горбань, Я . С. Калакура та ін. – К., 2000. 5. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С . М. Клапчук, В . Ф. Остафійчук, Б . І. Білик. – К., 2002. 6. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 7. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред . В . І. Наулко, Л Ф. Артюх. – К., 1993.	Підготовка візуалізованої презентації, ведення термінологічного словника, 8 год.		згідно з електронним розкладом

		9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під. ред. Л . І .Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003. 11. Матвєєва Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с. 12. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998. 13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993. 14. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.			

Тема 7. Сучасна українська культура 1. Періодизація та загальні риси розвитку культури України у ХХ ст. 2. Розвиток освіти і науки України у новітню добу. 3. Література, образотворче мистецтво, кіно та театр України ХХ ст. 4. Головні тенденції розвитку культури України на сучасному етапі	лекція, 2 год.	1. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів - українців. – Ужгород, 2009. 2. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К., 2010. 3. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 4. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б. І. Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. – К., 2000. 5. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик. – К., 2002. 6. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 7. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 8. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К., 1993. 9. Культура українського народу: Навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Вєрвєс, М. В. Гончаренко. – К., 1994. 10. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб. / Під ред. Л. І. Кормича, В. В. Багацького. – Х., 2003. 11. Матвєєва Л. Л. Культурологія: курс	Підготовка візуалізованої презентації, ведення термінологічного словника, 12 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	згідно з електронним розкладом

		лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с. 12. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998. 13. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993. 14. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.			
7. Система оцінювання курсу					
Загальна система оцінювання курсу	Структура розподілу балів у ході аудиторно-самостійної роботи: - усні відповіді на семінарських заняттях з використанням візуалізованих презентацій своїх відповідей – 70 балів - Оцінка розраховується як середнє арифметичне з усіх отриманих на семінарських заняттях, помножене на 14. Приклад: $((3+4+4+4) / 4) \times 14 = 3,75 \times 14 = 52,5=53$ (бали); - контрольна робота (у формі тестів) – 20 балів; - індивідуальна робота: ведення термінологічного словника (не менше 100 термінів) – 10 балів; Сумарна кількість – 100 балів. Підсумковий контроль – залік				
Вимоги до письмової роботи	Тестова контрольна робота охоплює матеріал 1,2,3,4 та 5 тем. Кількість тестових завдань: 60. Тести закритого типу (з варіантами відповідей). Кількість варіантів відповідей: 4. Кількість вірних відповідей: одна. Час виконання: 55 хв. (в межах 6 семінарського заняття). Мультимедійна презентація – це програма, яка може містити текстові матеріали, фотографії, малюнки, діаграми та графіки, слайд-шоу, звукове оформлення і дикторський супровід, відеофрагменти й анімацію,				

тривимірну графіку.

Метою презентаційного повідомлення є набуття студентами навичок публічного представлення результатів власного дослідження. Тому важливо знати правила оформлення презентацій, що ґрунтуються на психофізіологічних особливостях сприйняття людиною інформації.

При оформленні слайдів мультимедійної презентації слід враховувати такі рекомендації:

1. Дотримуйтесь одного стилю оформлення слайдів, однієї кольорової гами.
2. Використовуйте для фону більш холодні тони (синій або зелений).
3. На одному слайді використовуйте не більш ніж 3 кольори: один для фону, другий для заголовку, третій для тексту.
4. Використовуйте для фону та тексту контрастні кольори та однакову кольорову схему для всіх слайдів.
5. Не використовуйте шрифтів, що важко читаються.
6. Не заповнюйте слайд значним об'ємом інформації.
7. Структуруйте матеріал для кращого розуміння інформації.
8. Розміщуйте у центрі слайда або у його лівому верхньому кутку найбільш важливу інформацію; написи повинні бути під зображеннями.
9. Залишайте по периметру слайду вільні поля, оскільки вільний простір сам по собі є важливим елементом дизайну.
10. Тексту на слайді має бути менше ніж зображень у співвідношенні 2:3.
11. Використання фотографій як фону є не завжди вдалою ідеєю через труднощі з підбором шрифту. В цьому випадку треба або використовувати більш-менш однотонні, іноді ледь розмиті фотографії, або розташовувати текст не на самій фотографії, а на кольоровому фоні.
12. Фон у вигляді анімованого об'єкта заважає сприйняттю текстової інформації.
13. Зображення має бути не стільки фоном, скільки ілюстрацією тексту, яка допомагає по-новому його зрозуміти та розкрити.

При представленні інформації в мультимедійній презентації слід враховувати такі рекомендації та вимоги:

1. Кожен слайд має відображати одну думку, факт, твердження.
2. Використовуйте короткі слова та прості речення.
3. Рядок має містити 6-8 слів. Усього в слайді має бути не більше 6-8 рядків.
4. Зведіть до мінімуму текстову інформацію, замінюючи її схемами, малюнками тощо.
5. Зміст презентації повинен відповідати заявленій темі і розкрити її логічно за заявленим планом.
6. Дотримуйтеся правил оформлення тексту, орфографії, пунктуації, скорочень.

7. Крапку в заголовках не ставлять.
8. Представлена інформація повинна бути достовірною та ґрунтуватися на сучасних джерелах.
9. Зміст кожної частини текстової інформації повинен бути логічно завершеним.
10. Дотримуйтесь стислості та лаконічності викладу, максимальної інформативності тексту.
11. Не перевантажуйте слайд інформацією (одночасно запам'ятовується не більше 3-х фактів, висновків, визначень).
12. Презентація має бути автентичною, самостійно виконаною.
13. При створенні презентацій обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності.
14. Посилання на джерела, з яких були використані текстові та ілюстративні матеріали при створенні презентації, наводяться в тексті презентації у квадратних дужках. Приклад: [1, с.4].

Структура мультимедійної презентації:

1. Кількість слайдів не менше 20.
2. Перший слайд – титульний, що містить інформацію про: тему, прізвище, ім'я автора презентації, курс, групу, спеціальність.
3. Другий слайд – мета презентації.
4. Третій слайд – містить план (структурно-логічну схему розкриття теми) презентації.
5. Основна частина слайдів: інформаційна.
6. Висновки з теми – 1-2 слайди.
7. Передостанній слайд містить інформацію про використані джерела (список використаних джерел в алфавітному порядку).
8. Останній слайд – містить подяку за увагу та інформацію про контакти автора, які можна використовувати слухачам, якщо в них виникли запитання щодо змісту матеріалу.
9. Раціонально використовуйте наскрізну нумерацію слайдів. На титульному та завершальному слайдах номер може не проставлятися.

Процедура оцінювання мультимедійної презентації спирається на сім показників. Кожний показник оцінюється за шкалою від 1 до 5. Оцінка за презентацію розраховується як середнє арифметичне з усіх отриманих оцінок по кожному показнику.

Критерії оцінювання мультимедійної презентації

Критерії оцінювання	Бали
Повнота розкриття теми	
Дотримання структури презентації	
Дотримання принципів академічної доброчесності	
Оригінальність оформлення презентації.	

Дотримання єдиного стилю слайдів.	
Якісний рівень використання мультимедійних ефектів.	
Відсутність граматичних, орфографічних і стилістичних помилок	
Середній бал	

Теми презентацій

1. Культура і суспільство.
2. Функції культури.
3. Загальнолюдські цінності та національні культурні традиції.
4. Мистецтво в структурі національної культури.
5. Микола Костомаров про національну своєрідність українського народу та його культури.
6. Порівняльно-історичний метод у культурологічних дослідженнях Михайла Драгоманова.
7. Цілісна концепція історії української культури у творчій спадщині Івана Франка.
8. «Українська ідея» в культурологічній концепції Михайла Грушевського.
9. Проблема європеїзації української культури у творчій спадщині Миколи Хвильового.
10. Сучасні дослідження з історії української культури.
11. Міфологічне світосприйняття первісної людини.
12. Трипільська культура та її вплив на побут і мистецтво східних слов'ян.
13. Людина і світ у міфології давніх слов'ян.
14. Боги та герої давньогрецьких міфів у культурі античного Причорномор'я.
15. Культура Боспорського царства.
16. Архітектура і скульптура в художній культурі античного Причорномор'я.
17. Проблема людської особистості в «Слові Данила Заточника».
18. Іларіон Київський про велич і єдність землі руської.
19. Давньоруський книжник, історик та публіцист Нестор.
20. Середньовічна картина світу в «Слові о полку Ігоревім».
21. Софія Київська – видатна пам'ятка вітчизняної культури.
22. Юрій Дрогобич – видатний вчений, представник раннього гуманізму в Україні.
23. Роль Північного Відродження в українській культурі XVI ст.
24. Братства і реформаційний рух XVI ст.
25. Іван Вишенський про свободу народу і особи.
26. Внесок К. Острозького у розвиток української культури.

	27. «Русинський Демосфен» Станіслав Оріховський. 28. Вітчизняна оборонна архітектура XIV–XVI ст.: від готики до ренесансу. 29. Національна святиня – «Пересопницьке Євангеліє». 30. Культура України XV–XVI ст. очима чужинців. 31. Петро Могила – релігійний реформатор, освітній діяч, меценат. 32. Просвітницька діяльність Києво-Могилянської академії. 33. Культура доби Івана Мазепи. 34. Козацьке літописання та формування національної самосвідомості. 35. Погляди Феофана Прокоповича на людину, державу, церкву, мистецтво. 36. Учення Григорія Сковороди про «сродну» працю. 37. Максим Березовський, Дмитро Бортнянський, Артемій Ведель – корифеї духовної та світської музики. 38. Видатні художники Григорій та Дмитро Левицькі. 39. Творчість Володимира Боровиковського. 40. Кирило-Мефодіївське братство та розвиток національної самосвідомості. 41. Художні стилі в українській архітектурі XIX ст. 42. «Енеїда» Івана Котляревського – перший твір нової української літератури. 43. «Не вмирає душа наша, не вмирає воля» (Тарас Шевченко в культурному житті XIX ст.). 44. Світ старої України у «Вечорах на хуторі коло Диканьки» Миколи Гоголя. 45. Михайло Старицький і розвиток українського професійного театру. 46. Микола Лисенко – основоположник української класичної музики. 47. Реалізм в українському мистецтві XX ст. 48. Кубофутуризм в Україні і Росії (Давид і Микола Бурлюки, Олександра Екстер, Олександр Богомазов, Василь Єрмилов). 49. Проблеми людини, нації та культури у творчості українських літературних модерністів (Микола Хвильовий, Микола Зеров, Олександр Олесь). 50. Тоталітаризм – трагедія вітчизняної культури XX ст. 51. Українська культура радянського періоду. 52. Гуманістичні пошуки сучасної вітчизняної поезії (Василь Стус, Микола Вінграновський, Іван Драч, Дмитро Павличко, Ліна Костенко). 53. Творчість Олександра Довженка. 54. Поетична хвиля українського кіно (Сергій Параджанов, Юрій Ільєнко, Леонід Осика, Іван Миколайчук). 55. Український постмодернізм.
Семінарські заняття	Тема 1. «Історія української культури» як навчальна дисципліна (2 год.)

	1. Виникнення поняття культури та його сучасний зміст. 2. Структура та функції культури. 3. Культура як засіб національної самоідентифікації. 4. Основні риси української ментальності.
	Тема 2. Витоки української культури (2 год.). 1. Первісна культура на теренах сучасної України. 2. Кочові племена та їхня роль у формуванні української культури. 3. Феномен античної культури та її характерні риси. 4. Слов'янська доба в дохристиянській культурі українських земель
	Тема 3. Культура Київської Русі (2 год.). 1. Головні ознаки культури європейського середньовіччя та її релігійний характер. 2. Українська культура княжої доби. 3. Писемність і освіта часів Київської Русі – України. Розвиток літератури та науки. 4. Мистецтво і архітектура часів Київської Русі.
	Тема 4. Український Ренесанс (XIV – XVI ст.) (2 год.). 1. Загальна характеристика, ідейні та естетичні засади Ренесансу в європейській культурі. 2. Історичні умови та суспільно-політичні чинники формування ренесансної культури України. 3. Освіта і культура України часів Литовського князівства і Речі Посполитої. 4. Братства та їх просвітницька діяльність.
	Тема 5. Вітчизняна культура Нового часу (XVII - XVIII ст.) (2 год.). 1. Загальна характеристика європейської культури Нового часу та її типологічні риси. 2. Соціально-політичні чинники розвитку української культури у другій половині XVII – XVIII ст. 3. Козацтво та його роль у формуванні національної самовизначеності української культури. Українське бароко. 4. Життя і творчість Сковороди Г. С. як явище української барокової культури.
	Тема 6. Культура України XIX ст. (2 год.). 1. Основні доміанти культури епохи Просвітництва. 2. Формування національної самосвідомості. 3. Література романтизму, критичного реалізму та модернізму. 4. Становлення національного мистецтва.

	Тема 7. Сучасна українська культура (4 год.). 1. Проблеми світової культури кінця ХІХ – ХХ ст. 2. Модернізм як система художніх цінностей. 3. Національно-культурний рух в Україні кінця ХІХ – ХХ ст. Особливості українського модерну. 4. Радянський період розвитку культури України. 5. Національні культури в умовах глобалізації. 6. Основні тенденції сьогочасного культурного процесу. Зміни в способі життя та життєвих цінностях.
Умови допуску до підсумкового контролю	Підсумковий контроль виставляється за результатами семінарських занять. Наявність щонайменше чотирьох оцінок (за усні і письмові відповіді) не нижче, ніж «задовільно», є достатньою підставою для зарахування курсу.
8. Політика курсу	
Політика курсу «Історія української культури» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу пропущених пар без поважних причин. Не За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті, отримання негативної оцінки або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – вівторок, 15.00 год. – 17.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.	
9. Рекомендована література	
1. Архітектура: Короткий словник-довідник / А. П. Мардер, М. Ю. Євреїнов, О. А. Пламеницька та ін.; Заг. ред. А. П. Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 335с. 2. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання: у 2-х т./ Сергій Безклубенко. – К.: Інституту культурології Академії мистецтв України. Т.1. А–Л. – 2008. – 239с.; Т.2. М–Я. – 2010. – 255с. 3. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. / За ред. І. З. Цехмістро, В. І. Штанько, В. С. Старовойт та ін. – К., 2003. 4. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (ІХ – початок ХХІ ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009. 5. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К., 2010. 6. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993. 7. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б. І Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. – К., 2000. 8. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик. – К., 2002. 9. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011. 10. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с. 11. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К., 1993.	

12. Культура українського народу: Навч. посіб. / В . М. Русанівський , Г . Д. Вервес, М . В. Гончаренко. – К., 1994.
13. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч . посіб. / Під. ред. Л . І .Кормича, В . В .Багацького. – Х., 2003.
14. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с.
15. Попович М . В. Нарис історії культури України. – К.,1998.
16. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
17. Фареній І . А . Історія української культури з найдавніших часів до кінця Х VIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с.
18. Шейко В . М., Білоцерківський В . Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.

Викладач

Кучера І.В.